

индексна формула за измерване динамиката на цените се заменя понятието "съвкупност" с понятието "множество", а понятието "подсъвкупност" с понятието "подмножество". Нещо повече, статистическата съвкупност е наречена "частен случай на понятието множество в математиката" (Шкодрев, 2004, с. 10). Ако статистиката може да се нарече наука за съвкупностите и за изследване на съвкупности, то, по мое мнение, автоматично отпада необходимостта понятието "съвкупност" да се обвързва със съдържанието на понятието "множество" в математиката. Като споделям мнението, че като научна област теорията на съвкупностите и на съвкупностните изследвания е на едно и също семантично равнище с философията, логиката и математиката, считам, че съдържанието на понятията "съвкупност" и "множество" следва да се интерпретира в рамките на теорията на съвкупностите, а не в рамките на математиката и на математическата логика (вж. също В. Цонев, 1985, с. 61). От тази гледна точка считам за целесъобразно да се разграничават тези понятия само в рамките на теорията на съвкупностите и на съвкупностните изследвания.

За мен съвкупността представлява общност от единици, които са еднакви (имат еднакви значения) по т.нар. дефиниционни признаци и които единици се различават в една или друга степен по т.нар. изследвани (изучаеми) признаци². При конкретните статистически (съвкупностни) изследвания към дефиниционните признаци се включват и територията (фирма, населено място, област, страна и др.) и времето (период или момент) на изследването. Единиците на съвкупността могат да се изразяват в неизброимо множество от различни мерки. Същевременно подсъвкупността представлява част от единиците на дадена съвкупност, която е разграничена по значение (разновидност) на допълнително въведен класификационен (респ. структуроформиращ) признак. Следователно теорията на съвкупностите и на съвкупностните изследвания се занимава с проблемите на изследване на масови явления, при което основният и единствен интерес е отправен към получаване на оценки за характеристиките на съвкупността като цяло (респ. на съответните на тази съвкупност подсъвкупности).

Що се отнася до понятието "множество", то от гледна точка на теорията на съвкупностите също може да се интерпретира като общност от единици, при изследването на която интересът е насочен към характеризиране на отделните единици в нея. Пример за подобни множества са системата ГРАО, системата Булстат и др. При определени случаи тези множества

² В Цонев, В. (1997, с. 18) е дадено още по-строга определение на понятието "съвкупност", а именно: тя "е макроединица, чиито свойства зависят единствено от честотното разпределение на влизащите в нея единици от по-долен ред".